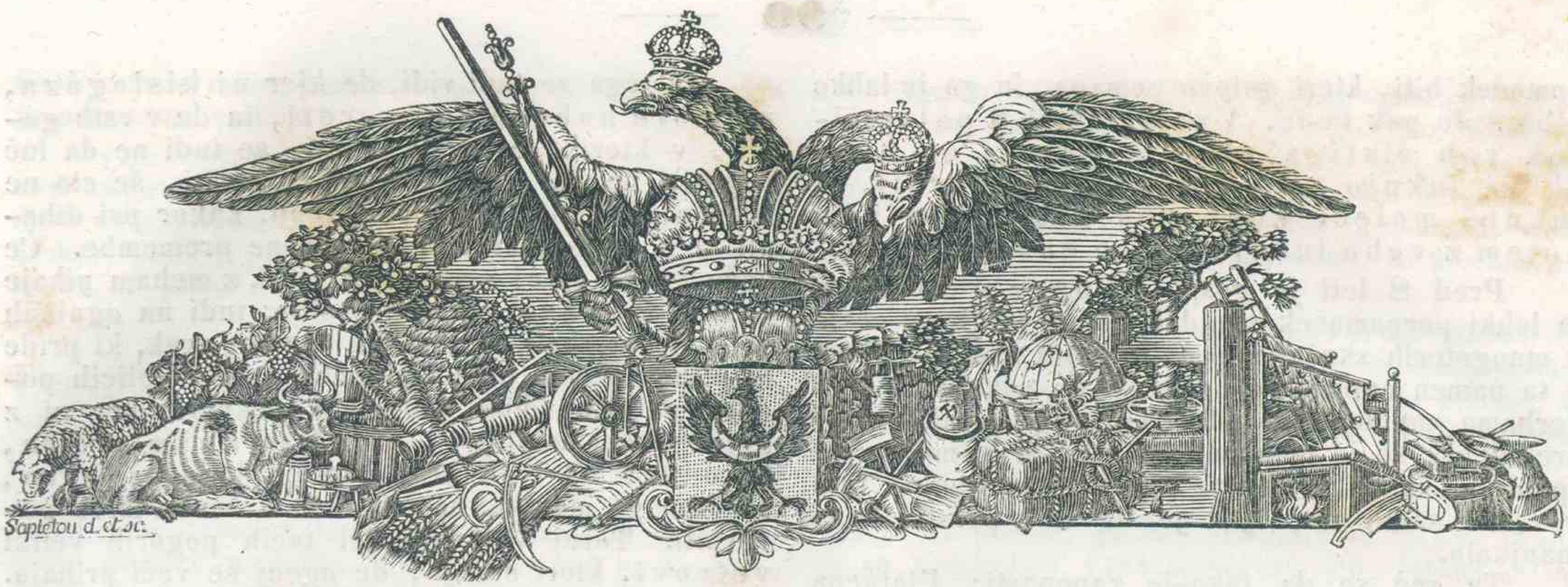

Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj IV. *V srédo 10. Rožniga cveta 1846.* List 23.

Rokovica.

(Povest iz nemškiga).

Na mostožu levnaka
Prepír zverinski čaka,
Frančisk vladár;
Krog njega mogočniki trona,
Visoko na stolih balkona
Gospá krasán kolobár.

Ko kralj z desnico migne,
Zatis levnaka se dvigne,
Počasno koráka na plan
León strašán.
V okrogu se
Ozrè,
Zeháje grivo
Potrese sivo,
Ter ude stegne,
Na tla se vlegne.

In kralj na novo posegne;
Zdaj naglo odprè
Se drugi zatís.
Von pridrè
Skakáje smelo,
Serditi ris.
Ko v leva oberne okó,
Zarjôve zlo,
Rep zvije na moč
V ostuden obroč
In prostrè žrelo.
Gre plašnih nog
Leónu v okrog,
Togotno smerčaje;
Potém godernjaje
Na stran se vlegne.

In kralj na novo posegne,
Zdaj treši na dvoje odpert zaslôn
Dva leoparda na enkrat von,
Razkačena v risa obá
Zavihrata ta,
Ris prime jih strašne oblasti.
Zdaj dvigne león kraljev svoj kip —
Vse vtihne na híp.
Okoli na dvor,
Hrepeneče mor,
Se vležejo grozne pošasti.

Od zgorej iz lepih ročic,
Med leva in risa vštric,
Ferkljá rokovičica zdaj
Balkonu čez kraj.

In k vitez' Deloržu posmehoma se
Kunigunda oberne rekoč:
„Do mene če toliko vneti ste,
Kot zmir se rotite na moč,
Prinêsite, daj, rokovico mi gor!“

In vitez na strašen dvor
Medi divjake hipoma švigne
Brez mud in straha,
In rokovico iz praha
V sredi zverín prederzno dvigne.

Stermenja in groze zavzeto plašno
Vse gleda junaka prederznenje strašno,
In on rah rokovico prinese nazaj.
Pohvale in slave vse vredniga ceni;
S pogledam zaljubljenim zdaj —
Ki priča mu sreče odperti raj —
Nasprot Kunigunda se peni.
V obraz rokovico ji on zaderví:
„Plačila, gospina, kar treba mi ni!“
In dalej se za-njo ne meni.

J. Koseski.

Pomoček zoper kanj na vinu.

Znano je, de per naših vinih, če je le kolikaj prazniga v sodu, se naredí pod vého mrénica, ki se kanj imenuje. De taka plesnoba vino nekoliko popači, je vsakimu vinárju znano. Torej že od nekdaj zoper to reč pripravniga pomočka išejo. Naj bližnjiši pomoček je, sode zmirej dolivati. To bi se pak moglo skorej dan na dan zgoditi, kar se vender mnogim vinárjem težavno zdi. Dober pomoček je tudi, z veho sod takó dobro zamašiti, de nič zraka ali lufta do vina ne pride. Nekteri timu tudi takó pomagajo, de imajo sode od zunaj z oljnato farbo pofarbane, de bi vino skozi doge ne hlapélo in se torej v sodu prazin prostor ne delal.

Z vsim tim se pa vender kanj do dobriga ne da ubraniti. Toliko ljubši mora tedaj slednjimu

pomoček biti, kteri gotovo pomaga, in ga je lahko rabiti. Je pak ta-le: Vzemi 2 ali 3 palce širok rob čistiga platna, spusti en konc skozi luknjo pod verh vina; zgornji, iz luknje moleči konc pak nazaj zavij in potem z veho luknjo dobro zabij.

Pred 8 leti je gosp. Pflüger v Soloturnu ta lahki perpomoček znajdel, in od tistihmal se je v mnogoterih skušnjah prav koristin skazal. Zlasti v ta namen napravljene skušnje so pokazale, de v verhama napolnjenih sodih, ki so bili s tako cunjo previdení, se je celo po treh mescih le malo vina spuhtilo, in de se ni kar nič kanja naredilo; tudi v takih sodih ne, kjer je do treh perstov vina manjkalo.

Ta reč se da tako-le zapopasti: Platnena capa, ktera vlažnost ali mokrotnost na-se vleče, tudi vého vlažno in napeto ohrani, in takó pristop zunanjiga zraka do vina brani.

V ravno ta namen služijo tudi dolgi zamaški iz mehkiga ali skorjiga lesá (korka), kteri noter v vino segajo. Vinárji ob Rajni večidel take zamaške rabijo.

Tudi stara navada, steklenice (flaše) z vinam, ko se hraniti denejo, ne po koncu postaviti, ampak jih položíti, de potem takim zamašek vedno vlažin in napét ostane, se vpíra na to vednost.

(Nedeljni list Českiga obertnijskiga družtva).

Nekaj kemíje (ločbe) kmetovavcam.

(Nadalje.)

22. §. Gorenje.

Kar pri dihanji, se tudi pri vsacim gorenji godí; kislogáz se kroji v gorkoto in kislic. Nobena reč ne bo zagorela, če ni popred od drugod po svoji lastnosti dovolj sogrela se; le ko je dovelj sogreta, se je kislogáz, krojivši se, lóti; njegova gorkota se zedini s svitlobo, ki je vsake reči obstojni del, in da viden ogenj; kislic pa se sprijemle z rečjo, ki gorí, in jo okisa. Če gorí ogel, se kislic z njim zedinjuje v vogelnokisli gáz; če gorí žêplo, se kislic z njim sprijemlje v žêplenogáz, ki se hitro povodí, in postane vodena žeplokislôba. Kadar pa dreva goré, je več ločenja in zedinovanja: dreva obstojé iz vode (jih ni tako suhih, de bi ne bilo še nekoliko vode v njih), iz lesokislôbe, in sploh iz ogelca, vodenca, kislica, zlo malo gnjilica, in nekoliko različnih solí in perstí. Pri gorenji beží voda proč ali kot puh, ali se razkroji v kislic in vodenc; kislic zedinovaje se z ogelcam beží kot ogelnokisli gáz; vodenc gorivši s kislicam postaja voda in letí proč kot puh; gnjilic, ali se spreminuje v gnjilogáz, ali pa zedinovaje se z vodencam, beží kot amonijakovi gáz; od bežeče lesokislôbe se sprime nekoliko v dimniku in da saje; solí pa in perstí, ki jih imenujejo nezgorljive, ostanejo, in jim pravijo pepel. Če bi tedaj kemikar 4 lote derv sožgal, vse gáze in puhe vlovil, bodo s pepelam vred malo čez 4 lote vagali zavoljo kislica iz zraka, ki se je pri gorenji z eno ali drugo pervino zedinil. Vsaka reč tedaj, ktera zgorí — če se vsi nje obstojni deli vlové, de se clo nič ne zgubí — je za toliko težji, kolikor se je kislica z njo sprijelo.

Med gorenjem in dihanjem je tedaj ta razločik, de pri gorenji se več kislogáza, iz bolj na naglama kroji; de se več gorkote razvezuje, ktera zedinovaje se s svitlobo, da viden ogenj.

Iz tega se tudi vidi, de kjer ni kislogáza, ne more nobena reč goreti, in de v vsih gázih, v kterih se ne da dihati, se tudi ne da luč vžgati, ne nar manjši ogenj zakuriti, še clo ne iskrica vkresati. Tudi pri gorenji, kakor pri dihanji ni z gnjilogázam zraka nobene premembe. Če hoče kovač veči vročino narediti, z meham pihaje več kislogáza v ogenj pošilja; tudi na ognjiših se z meham bolj ko z ustmi zapiha; zrak, ki pride iz pljuč, ni več takó kislogázast. Pri velicih pogórih se kar veliko kislogáza pokvari; kér ni z gnjilogázam zedinjen, ampak le z njim zmešan, hitro teče od vsih krajev skozi gnjilogáz vkup, se, kjer ga manjka, namestiti in v enako mero poverniti. Torej vstanejo pri tacih pogorih veliki vetrovi, kteri storijo, de ogenj še veči prihaja. Če kislogázu pot zapreš do ognja, gotovo ti bo vgasnil. Postavi v kako skledico majhno lučico po konci, deni verh steklenast kozarc, in vlij malo vode v skledico, de ne bo mogel kislogáz pod kozarc iti; ta hip, ki ne bo več kislogáza pod kazarcam, ki se bo vès že razkrojil, ti bo lučica vgasnila.

Na to kemijsko postavo se opira gasenje ognja; ki le v tem obstojí, de se zraku, to je kislogázu brani pristop k gorečim rečém. Zató ne gasí le samó voda, ampak tudi rezanca (škópa, Häcksel) če jo na debelo in z močjo na ogenj veržeš, de ga pokrije in takó od ene straní kislogáza k njemu ne pustí, od druge straní pa tudi gnjilogázov dim, ki iz zasmodene rezance puhtí, dotiko kislogáza z gorečimi rečmi zaderžuje. Ogenj gasiti ni tedej nič druziga, kakor zraku, to je kislogázu dotiko z gorečimi rečmi braniti, kar se zamore s mnogoverstnimi rečmi doseči.

Če pa od ene straní vsi ljudjé, živali in ognji toliko kislogáza povžijejo, kakó je tó, de ga navadno nikjer ne zmanjka, in de ga je v podnebnim zraku zmiraj na enako mero? — in če od druge straní vsi ljudjé in živali ogelnokisli gáz iz sebe dihajo, če ga še tudi nezmerljivo veliko iz kislih vôd in druzih lukinj spod zemlje izvira, in pri apnožganji nareja se, kakó je to, de nas ne zaduší, in de ga ni navadno za spoznanje več v podnebjim zraku? — To je bila velika skrivnost kemikarjem do poslednjih časov; od kar so se pa jeli z živaljo in rastljinami pečati, so razumeli in se prepričali, de rastljine nar več ogelca v svoj živež potrebujejo, de tedaj kadar rastejo, ogelnokisli gaz serkajo, v sebi razkrojijo in ogelc obderžijo in obernejo v svoj živež, kislogáz pa iz sebe puhté. V taki zavezi so tedaj živali z rastljinami, de živali dihajo iz sebe vogelc kot potrebni živež rastljinam, rastljine pa kislic v živež živalim, in de takó ostane primera obstojnih delov podnebniga zraka zmiraj enaka, kakor mora ravno biti za ohranjenje vsih stvarí.

(Dalje sledí.)

Kmetijske drobtince pobrane po raznih časopisih.

(Korist sveče vtrinjati ali vsekovati.) Če se 2 enako dolgi lojeni sveči peržgete, od kterih se ena po potrebi poredama vsekuje, druga pa ne, bo perva veliko delj gorela kot druga. Pri tacih, svečah, ki nevternjene goré, se pokvari skorej tretji del loja več, in zraven tega še tamno goré. Kaj bojo skope gospo-

dinje k temu rekle, kterih serce bolí, če jim kdo sveče prepogostama vsekuje?

(Zaserjeno ali zagrizeno mleko za vžitek zopet dobro napraviti.) Primešaj h zaserjenimu ali zagrizenimu mleku en šnof lugaste solí (Pottasche), postavi ga na žerjavico, dobro vse skupej premešaj, in potem bo mleko zopet tekoče, in dobro kakor sperviga.

Pervi letašnji židni mešički na Krajnskim.

Pridni murborednik, gosp. Anton Vertovc, posestník v Barovnici Verhniške komisije je 2. dan tega mesca poslal kmetijski družbi za ogled dva mešička (Cocon), svojiga letašnjiga pridelka, ki so mu ga židne gosence napredle. To je v resnici za Krajnsko deželo čudo zgoden pridelk, kakoršniga tačas še morebiti na Goriškim nimajo pokazati in ki zasluži v Novicah razglašen biti. Gotovo se bojo naši nasledniki čudili, ko bojo v Novicah letašnjiga tečaja toliko čudnih prikazikov letašnje zime in spomladi brali! — Zima 1846ga leta je večidel po Krajnskim brez snega bila, suha, jasna, topla in prijetna. Spomlad se je že v drugi polovici zime začela. Zató smo pa tudi perve dni Rožniga cveta že po večih krajih kosce po senožetih vidili, travo kositi. Vredništvo.

Nesreča.

V četertik, 28. dan pretečeniga mesca popoldnje je razsajal silni vihar po dolini poleg Sore in Save, od Žabnice do Vižmarjev in Gameljnjev in toča je takó na debélo padala, de je žita in vse rastljine na polji čisto pokončala. *) Prijetna pretečena zima in lepa spomlad ste storile, de so žita po vsih krajih, toraj tudi po imenovani dolini, takó lepó kazale, de že več let ne takó, in veseliga serca so kmetovavci obilne žetve pričakovali. Ali huda ura jim v enim hipu pokonča vse. Nič ni na polji ostalo; vse je potolčeno in večidel še z kosó ni kaj zadeti. Letá nesreča pa je zadela nar bolj neke soseske Smeledniškiga kantona, namreč: zgorne in spodne Pirniče, Vikerče in Zaverh pod Šmarnogoro. V leteh vaseh je enaki vihar 3. Velkiga serpana lanjskiga leta razgrajal in tadajno setev pokončal. Prebivavci teh vasí so celo zimo pomanjkanja terpeli; nekteri so se mogli zadovžiti, de so zamogli sebe in svojo družino preživiti. Rodovitno letašnje polje jim je dajalo upanje, de bo konec stradanja in de si bojo pridobili pripomočkov svoje težave polajšati, — ali joj! vse upanje je v malo trenutjih ob nič prišlo, in še veči britkosti jih pričakujejo, kakor so bile pretečene. Taki reveži so pač v resnici vsiga usmiljenja vredni, zakaj kar jim je huda ura vzela, jim zamorejo le obilni milodari dobrotljivih ljudí nekoliko polajšati. — Pri ti priliki smo živo spoznali dobroto asekurancije, ktera zavarvuje polje proti škodi toče, in ktero so nam Novice v dokladi k 17. listu oznanile.

Smelednik 2. Rožniga cveta 1846.

Bog daj zdravje!

(Nadalje.)

III. Zdrava pija.

Hujši je žeja, ko glad (lakota); pa tudi pogoje človek črez méro pije, ko jé; kar je nezdravo in greh. Kar je za žejo vgasíti, je prav, dokler žeja bolezen ali pa huda razvada ni, kakor per pijancih.

Merzla, čista voda žejo narbolj vgasí, kri izčisti, in človeka pokrepčá, de je čverst, ko riba. Mlake se je pa varvati, kalne, stoječe vode ne piti; polna gnjilobe in merčesa je, de si ga ravno z očmí ne vidiš. Poleti, kedar je velika vročina, dobro pijo naredí v bokalu vôde neke žlice dobriga jesiha, ki posebno ženjícam in senožeticam tekne.

Na vročino piti je zlo nevarno. Ohladi se, predenj posodvo nagneš; oblij si roke, in sènca pomôči. Vodo od kraja v ustih poderži, prej ko jo požreš, ali pa kruha pogrizni. Boljše je žejo poterpeti, kakor zboleti, veliko let kašljati in sušíce umreti.

Ol ali pir (pivo) odrašenim služi, če je le dobro kuhan, ne prenov, pa tudi preskisan ne. Kave (kafè) in pa kuhaniga vina prepogosto piti, želodec oslabi, in kri preveč ogreje. Le včasi za zdravilo naj bo. Vino po meri pito je za perletne ljudí, kar je mleko otrokam. Za mladino, ki še dvajset let nima, je vino škodljiva pokvara. — Vino s svincam sladkano, in popravljeno, je ravno takó skodljivo, kakor de bi po malim mišnico pil. Česar glava bolí, zdravo ni; naj si bo zgalinc ali zavrelka. Za take pije vode ne daj.

Nar hujši in nevarnejši pijača je žganjica, prava kača za sedanji človeški rod, ki od žganja čedalej huje slabí. Iz zernja in repice žganje delajo, in si takó ljubi kruhek v strup premenijo! Tudi divjaki v Ameriki škodljivo pijo spoznajo, ki so jim jo Evropejci donesli, de od žganja še le prav zdivjajo. Nékdo Indjanov je djal: „Zganje so nam dali, kdo ga je pa Evropejcam dal? — Hudi duh.“

Luka Projar je bil v svojih otročjih letih prebrisane glave, in pa dobriga serca, prav ljubezniv mladenč. Prav dobro se je učil, in rad ubogal. Vse ga je rado imelo, rekoč: „Luka bo še nekdaj prav verli mož!“ Lehko bi bil res prav verli človek izrastel, ako bi gerde nesrečne navade v' domači hiši bilo ne bilo.

Stari Projar, njegov oče je rad žganje pil. Kedar se je vpijanil, je gerdo govoril, klel, in otroke pretepal. Luka je moral pogosto v kerčmo po žganja. Gredé poskuša, žganje po dvakrat ali trikrat požrè, in se ga takó po malim privadi. Ko Luka odraste, se z žganjopivci soznani, večkrat, kar glešta, na žganji zapije, in clo dobro se mu zdi, de v pijanosti kolne in vrezava za tolikor hujši, za kolikor mlajši od drugih je.

Dobra mati spozná, de domá Luka ne bo prida storil. Z očetam se pogovorita, ter Luketa v neko mesto kupčevavcu data, naj bi se štacunarstva izučil. Luka je ubogal, in se takó čedno nosil, de ga je njegov gospod prav hvalil.

Ko se je pa Luka izučil, in sam svoj postal, hitro je zopet s slabimi tovarši znanje naredil. Začeli so žganje piti, in med njimi je Luka nar hujše pil. Pride večkrat pijan domú, počenja z domačimi nepoštene rečí, se svojimu gospodu zameri in službo zgubí.

Najde zopet drugo službo, in njegov gospod ga od kraja veliko obrajta. V kratkim pa začne zopet med stare tovaršije zahajati; in to je bila njegova nesreča.

Neko nedeljo pozimi z dvema tovaršama gre pit v bližno ves zvunaj mesta. Bila je huda zima, in pili so mnogotero vino, posebno pa žganje, de bi se na pot prav ogreli, in vsi trije so bili pijani ko čep. Še le o polnoči grejo iz kerčme, in zlo merzlo je bilo. Na pol pota eden tovaršev obleží, in onádva ga pustita ležati. Žganje pozimi silo veliko dremoto napravi. Mlad tovarš je v pijanosti zaspál in zmerznel. Drugo jutro kmetje mertviga v mesto prinesó. Luka in njegov drugi tovarš sta srečno do svojiga praga prilézla, ali uni je na rokah in nogah ozebel. Luketu so se pa možgani

*) Vrednik teh Novic je tretji dan po ti nesreči v Medvodah še cele kupe toče na nekim dvorišu vidil.
Vredništvo.

vžgali. Več tednov je ležal v smertni nevarnosti. Ko mu je boljše bilo, so prišli starši po njega, de so mu domá bolj stregli, kjer je poprej ozdravel.

Huda skušnja ga je izmodrila. Šklenil je žganje clo opustiti, kar je tudi storil nekoliko let. Štarši mu kupijo štacuno, Luketa oženijo, in nekoliko let Luka s svojo ženko prav srečno živí. Pomalim pa zopet v hudobne tovaršije zaide, ki niso boljiga vedile ko piti. Zopet se je Luka žganja privadil. Žena ga ni znala kročati, in vse prošnje so bile zapstonj. Čedalje hujši je pil. Lice in pa noge so čudno otekale. Od žganja se mu je želodec in drobovina takó posušila in skerčila, de ni jesti več mogel. V kratkim je na sušíci umerl, še le 30 let star, ter je stari prigovor poterdil, ki pravi: „Pijano se preoberne, kedar se v jamo zverne.“ Ložeje se je varvati, kakor odvaditi.

(Konec sledí.)

Cerne bukve.

Odprite, široko razgernite černe bukve, de z debelim pismenkam strašno neusmiljeniga možá zaznamovam, kakoršniga med divjaki ne najdemo. Njegovo imé zamolčim, s sramoto le povém, de ni deleč od tod.

Unidan pride zopet vinjen domú, iše žene, jo oštrigljati (tépsti) kakor je navajen govoriti in storiti. Ko je pa ne najde, vzame poleno in gre nad nedolžno kobilo v hlev, ter jo bije po glavi ino upije: „Šimla! boš vozila? — Šimla! boš vozila?“ Bije jo takó dolgo, de jo na tla pobije in de se ubogo živinče pred nogami mu stegne (pogine). Divjak se potem zopet v kerčmo poverne in pové: „Kobila je že guznila, in če se mi baba skoro ne stegne, ji bom ravno tako zapél.“ Zdej pridejo sosédje in domači ogledovat kobilo z razbito glavo, pride tudi razdivjani vlastnik, ter se izgovarja: „Nevém, kakó de je ta šent ravno danes tak piker bil? Dostikrat sim jo žé nasekaval, pa mi tega nikdar ni storila“.

Amerikanske pušave! ali imate enaciga divjaka? Menim de ne! Živinski kmet ima tudi sinove. Bog daj, de bi slab izgled lastniga očeta njih serc ne pokazil.

Musy.

Nesrečna prigodba — drugim nauk.

(Ogljeni sopúh) je umoril 28. dan pretečeniga mesca 2 kovača v vasi Vihberg. V bližnji shrambi se je oglje vnelo in ogljeni sopúh je vdaril v stanico, kjer sta kovačev pomagač in učenc spala in nikdar več ne vstala.

Ponižna zahvala c. k. deželnimu Ljubljanskimu poglavarstvu in c. k. Ljubljanski kresii.

V 18. listu Novic so se kmetovavci iz Loškiga kantona zahvalili za vvod cesarskih deželnih čuvajev, ki so rokonače in druge potepuhe iz dežele pregnali. V resnici velika dobrota se je kmetovavcam in prebivavcam na samotnih krajih skazala; ali ta zahvala se mora tudi še na druge koristne službe imenovanih čuvajev razširiti. Ne samih rokonačev, lenuhov, potepuhov, tudi pijance, bojevavce in ponočne vlačugarje oni s skerbnim osledovanjem zatirujejo — kar je velika velika dobrota, de se bodo žalostne prigodbe odvračale, ki iz zabavljanja in bojevanja izvirajo. Cesarski osledovavci zapazujejo zbore ponočnih krokarjev, postranjske kerčme, in zatirujejo prepir, zabavljanje, boje in ubijanje. Letó imenovano dobroto tudi mi po Smeledniškim kantonu s hvaležnim sercam občutimo, za ktero se ponižno zahvalimo c. k. Ljubljanski kresii za vpeljanje, in c. k. vikšimu poglavarstvu za poterjenje te deželne straže. Posebno pa si je tisti vikši uradnik neumerjoče zasluge pridobil, ki je letó napravo nar bolj krepko podpiral.

Iz Smelednika.

Urno, kaj je noviga?

(Hvale vredna Goriška družba zoper mučenje žival) je kupila 1000 iztisov naših bukvic „Miloserčnost do žival“, ktere ona po deželi delí.

(Tobak piti) je v Švajcu v Vališkim kantonu po dani postavi vsacimu prepovedano, ki še ni 25 let star. — Ta prepoved bi bila pač povsod práv koristna.

(Leseniga hlapca ali zajca za škornje izuvati) je znajdel v leti 1452 neki strežnik, Miha Knecht po imeni, v gostivnici „pri srebernim łabudi“ (zum silbernen Schwan) v Erfurti na Pruskim. Od tod je nemško imé Stiefelknecht. Celi svet je z veseljem to znajdbo sprejel, po kteri so se ljudjé velike nadloge na večer znebili. Umni Miha pa ni dolgo veselja svoje znajdbe vžival; čez 2 leti je umerl.

Perporočenja vredna knjiga.

V Lipnici na Saksonskim je ni davnej na svitlo prišla nemška knjiga, pod naslovam „Das Musterdörfchen. Eine lehrreiche Geschichte für den Bürger und Landmann von William Löbe. Mit Abbildungen. Leipzig 1846. Veljá 1 goldinar srebra.

Kér je veselo viditi, de se kmetje zmerej več branju in sicer branju dobrih in koristnih bukev vdajajo, bi pač dobro bilo, ako bi to zlato knjigo kak dober Slovenec našim kmetam in rokodelcam v slovenski jezik prestavil in jim jo v lahko razumljivim jeziku v roke podal. Tacih in enacih bukev nam je zdej nar bolj potreba, če hočemo slovenskiga kmeta osrečiti, ki ne zna nemških bukev brati. Imenovane bukvice, ki tukej priporočujemo, so polne dobrih naukov, prijetno pisane in bi se dale tudi našim kmetam za majhne denarje v roke podati. V roko peró, dragi pisatelji! veliko dobriga boste storili.

J. Š.

Vganjka.

Kmet me je vsejal; rokodelc me je zdelal; bogatín in berač sta me nosila; zaverženiga so me v vodo vergli, pa me spet iz vode potegníli; clo Cesar me v roke dobí, in ko bi mene ne bilo, bi bili ljudjé vedno neumni ostali.

Današnjimu listu je perdjan popis življenja rajnciga Lavantinskiga knezo-škofa Franca Ksaverja Kutnarja — in pa 11. doklada.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 6. Rožniga cveta.		V Krajnju 2. Rožniga cveta.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	1	56	2	3
1 » » banaške	2	3	2	6
1 » Turšice	1	3	1	6
1 » Soršice	—	—	1	28
1 » Rèži	1	33	1	36
1 » Ječmena	1	6	1	12
1 » Prosa	1	7	1	17
1 » Ajde	1	2	1	6
1 » Ovsa	—	39	—	54

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*